

ERNEST GEORGY:

NA ZKOUŠKU.

Pro "Pokrok" přeložila Mar. Hubálková.

(Dokončení.)

Toho člověka bylo nesnadno pochopiti. Nebylo znáti, zda hubený ten muž černovousé tváře, bílé pleti, mohutného čela, z pod očí, mluvil vážně, nebo žertoval. Neustále se posmíval sobě i jiným. Rozdával rány bez milosrdenství. — A přes to zbožňovali ho všichni. Věci až skoro neuvěřitelné vyprávěly se o jeho dobrotě, obětavosti. Všude rozdával, podporoval, na díky nečekal nikdy. Živil svoji matku, provdal sestry. Vydělal nesmírně. Zdálo se, že vzduch v jeho rukou přeměňuje se v zlato. Sám však neměl nikdy nic. Na jeho obličej bylo patrné, že od dětství nepoznal nic jiného než hlad. Jediný luxus, kterého si dopřál, byl teď lepší oděv a tato studijní cesta. A i teď přivezl s sebou chudou sestřenicí, jež toužila po studiu a podporoval ji. Jeho energie v práci byla báječná. Běda však, když ho někdo uznal. S neúspěšným sarkasmem sešlehal každého a zpitvořil posměšně svůj obraz v očích posluchače.

Naděšený rusofil Karsemilov byl rozčilen přítomností doktorky Bergwartové, jež ho nutila, aby mluvil německy. Tu pak mluvil plynule pěti jazyky. Doktorka byla teď terčem jeho hořkého sarkasmu. Vždy znovu sedal si vedle ní, pozoroval ji bez ustání, pokoušel ji. Její pokoj, její zablákl, její květiny, její ptáček, její zvrubnost, její německá sentimentálnost — vše to sloužilo mu za záminku, aby ji mohl trápit.

Sefa ho nenáviděla již proto, že byl židem, bylať antisemitkou z přesvědčení, nenáviděla ho, že ji zaplavoval svým posměchem — že se musela skloniti před geniem — že nemohla jinak, než se mu podivovati.

On otřásl jejím klidem. Jeho obraz pronásledoval ji po celý den, celou noc, ve snu. Shledávala, že vypadá židovskými, že je ošklivý, ale tehdy, když byl nepřítomen, nebo mlčel, shledávala, že je krásný když mluvil, uchvacující, když řečnil, omamující, když se smál. Častokrát pohrával na jeho tváři jemný, dobrotivý úsměv, při čemž leskly se jeho bílé zuby zpod černého vousu. Ostatně smával se zřídka. Jednou ji popudil až k hněvu, napadl totiž Německo. Bledá, ale důrazně a logicky hájila otčinu s planoucími zraky. S ním však člověk nemohl být hotov.

Stefa ustala a chtěla se vzdáti. Dovedl ji před dveře jejího pokoje. Vzal její chladnou ruku něžně: "Dítě, kam chcete? Vraťte se k nám zase! Máte pravdu, úplně pravdu. Chtěl jsem vás jen dráždit, abych vás viděl jednou vášnivou. Myslete, že bych sem přišel, kdybych Němce neměl rád?" — Usmál se na ni a zlehka ji vedl zpět. Při slově "dítě" rozhlí se jí v žilách jako oheň. Osmával ji měkký zvuk jeho hlasu. Jako ve snu vrátila se zase k Fedofovi. Zdálo se jí, jakoby občas jeho zrak spočíval na ní. Také on již dnes nemluvil. "Což jsem šilená?" — ptala se sebe hoře — "co je mi do ruského žida?"

Následujícího večera zhabil na smrt zaraženou Stefu dráždící dvou spitych dělníků. Vracela se z narozenin své přítelkyně. Pevně vzal třesoucí se její ruce do své ruky a doprovázel ji zvolna k jejímu bytu. Vyprávěl jí o své vlasti, o své rodině. Ona však neslyšela nic, tak byla zmatena. — A přece — byla teď tak bezpečná a šťastná. Její sluch vnímal pouze měkké zvuky jeho hlubokého hlasu. Byla by až plakala vnitřním opo-

ním a zoufalostí nad tímto zlehčujícími citem.

A již se od něho neodtrhla. Pro svůj vztah k opeře, měl tam Karsemilov k dispozici několik míst. Stefa provázela ho k opeře Wagnerové. Sedě vedle něho, viděla, jak se rozplýval nadšením nad touto hudbou. Jeho vášnivost ji nakazila. Statná, jará blondinka pozbyla svěží barvotnosti a dřívější jistoty. Vše bylo pro ni neutěšeným, nebyl-li on přítomen. Za to byla takřka v nebi, seděl-li vedle ní. A přece — neřekl jí ani slova o lásce; ale již se jí nevy-smíval. Jeho krásné zářivé zraky spočívaly zamyšleně nebo tázavě na ni — velmi často —

V restauracích, v divadle budila pozornost. Přišla teta, aby ji varovala a jí se zeptala, kdo je ten černý žid, s nímž je jí teď všude viděti? Při svých výstrahách zmínila se stará paní neprozřetelně i o její rodině. — Tu procitl Stefa všecken vzor. Již první slova jí zarazila, teď však se rozhněvala trpce. Bez rozmyslu, svévolně vyrazila: "Co je vám po tom? Přispíváte vy mi ničím? Leo Karsemilov je můj miláček!"

"Můj ty umučený Spasiteli, Stefo, ty nevíš, co mluvíš!" —

Stefa pohodila podrážděně hlavou: "Přece, přece, vím to; Leo Karsemilov je můj miláček." Teta odesla udivena, překvapením skoro bez sebe, ale i v radosti nad sensační zvěstí. Následovalo úpiné přerušování styků se vším příbuzenstvem, s rodiči. Pozdě večer druhého dne dostala slečna dopis od svého otce, v němž se jí odříkal, nazýváje ji nevěstkou. Planoucí hněvem, dupající nohama stála ve svém pořádkém, útulném pokojíku. Oči měla plny slzí z lítosti a vzteku. Přeslechla klepání na dveře. Vstoupil doktor. Podivně na ni hle-

děl: "Kde vězíte a co je vám, Stefanie Karlovna?" — tak jí totiž Rusové nazývali — ptal se. Vzlykla.

Jak to přišlo, nebyla s to po hodině již pověděti. Jí se zdálo, jakoby se mu byla vrhla na prsa. Nebo on jí pojal v náručí? — Jak se to stalo? — Trásla se ještě neutešenou rozkoší pod bouří jeho polibků, jako zmítá se osykový list laskaný večerním vánkem. Tulila se k němu s láskou, jejíž vášeň nikdy v sobě nepocítila. Teprve po delší době byli schopni jasně myšlenky. Usměvavě hleděla na něho: "Co teď, Leo?" — "Teď jsi moje, Stefanie!" — "Ale — — — Co ale?" — "Ale moje povolání, moje práce, moje neodvislost?" — "Ty ti zůstaneš přece! Pracovati můžeš všude, dušenka!" — "Ale musím s tebou do toho hrozného Ruska?" — "Nejprve zůstaneme zde, pak chci do Švýcarska a později do Paříže. Tu všude můžeš studovat. Také v Rusku! O, jak krásně je doma!" — "Skutečně?" — "A jak budu přijata?" — "To bude záležeti na tobě!" — "Ne bude-li se mi tam ale líbiti, Leo? Jsem přece Němka." — "Bude se ti líbiti, než pojed' se mnou na zkoušku, tak ti bude zachována i svoboda, moje radost! Neuzdá-li se ti, vrátíš se!" —

"Pak tedy můj manžel bude bydlet v Rusku a jeho paní chof v Berlíně?" —

"Ne, dušenka, tak to nemyslím. Dříve než ujednáme řádný sňatek, ponecháme si nějaký čas zkoušky!" —

"Leo!" — Pronesla bledá, v nevoli nad jeho návrhem. Než její vzor tál pod jeho úsměvem, srdečným a láskyplným pohledem jeho zraků. Obrátil její tvář k sobě vzhůru: "Glupinka (hlupáček), tys svobodná, neodvislá děvče. Miluji

a vážím si tě. Poslyš. Znáš moje náhledy o volné lásce. Nenávidím všeliké nucení a obávání se, že by mé city ochably, kdybych něco takového znamenal. Volně musím žít vedle tebe, docela volně. Pak se moje city pro tebe tak ustálí a upevní, že snesou pouto sňatku. Hleď! Dělí nás skoro vše: vlast, rodina, náboženství, náhledy. Ale — miluji tě — ty miluješ mne. Bude třeba zápasu, prve než docela spolu splyneme. Také tobě bude volnější v neodvislosti a samostatnosti, již jsi si dobyla a na niž jsi zvykla. — Rozvaž si to vše. Stefanie! Pohleďni na mně a taž se, můžeš-li mi důvěřovati?" —

"Ano, Leo, důvěřuji ti," řekla s přesvědčením.

"Ač jsem pokřtěn, přece tkvím kořeny svými v židovství, dítě! My, ruští židé, lpíme následkem útisků daleko více na tradici než židé u ostatních národů. U nás dosud existuje ghetto. Sňatek je nám něčím velkým, svatým a naše ženy jsou nám vším, vším. Známe ve svém životě jen jedinou ženu a sice tu, již uznáme za hodnou etí státi se matkou našich dětí. — Proto právě chci jednat tak a ne jinak. Jsme uvyklí mnoho uvažovat, prve než se oženíme. Milujeme teprve po sňatku, ale pak neochvějně. U mně to začalo jinak a to mne tísni. Tebe jsem si oblíbil hned při prvním spatření a den ke dni více. A poněvadž s tebou nesprávně pak zacházeti nechci a nemohu, proto bych ještě rád vyzkusil sebe a tebe a připravil se tak na sňatek."

Hleděla na něho mírně, pila takřka jeho slova. Pak řekla tisknouc ruce k spánkům. "Možná, že děláš dobře, ale přece zlá se mi to až přemoudřelě, Leo. A pak, co bude ze mne přestano-li mne milovat? Musím-li se vrátiti pak

do vlasti sama, zneuctěna, snad — snad —"

"Nikoli, to se nestane, Stefanie. Jsem lékařem! Neobávej se, jsi tak bledá! Ne, ne, ubohé dítě, nesmím tě usmrtiti! Přes svoji samostatnost jsi přece jen "německá Marketka." — Přivínil ji blíž a hladil ji. — "Vydám se na cesty! Vrátil-li se sem ze Švýcarska, a moje láska, jak pevně doufám, neochabne, vezmeme se a odjedeme do Paříže co muž a žena. A pak do Ruska k moji matce!" — Slovo "matka" vyslovil s úctou, jako by mluvil o bohu.

Rozprávěli ještě dlouho a častěji o všech otázkách aniž by se pevně ujednotili. On brzo pak přerušil svoje studie v Berlíně a odjel do Curichu. Každým dnem však milovala jej Stefa Bergwartová hlouběji a vřejeji. Teprve, když odešel, poznala velikost této lásky. Přerušila všechny svoje vyučovací smlouvy, pojistila si trvalé spolupracovníctví u svých žurnálů a pořádala svoje poměry.

Čtrnácte dní později přibyla do Curichu. Karsemilov jí přijal s jásotem. Stala se jeho ženou, spolupracovnicí. Pát druhého léta navštívili spolu university. Pak byl povolán do Petrohradu. Jeho nový kus dočkal se premiéry a triumfu. Po premiéře slavili teprve sňatek a usídlili se na Něvě.

Navštívil jsem ji v jejím pokoji. Pracovala zářie šťastím a spokojeností v kruhu svých tří dětí. Bylo to pět let po její svatbě.

Louis Berka,
český právník a veřejný notář
941 N. Y. Life Bldg., Omaha.
TELEFONY: Úřadovna, La 855
Obydlí, 2365.

Zdarma!

Zdarma!

Skvostná ilustrovaná česká kniha, která by neměla scházeti v žádné české domácnosti.

Obsahuje 3625 ilustrací a 512 stran užitečné četby pro každého.

Vyplňte dolejší kupon a zašlete nám jej zpět.

U. S. MAIL ORDER HOUSE, Chicago.

Pánové pošlete mě darem Váš katalog na dolejší adresu:

Jméno

Poštovní stanice

Okres

Dept. 40 Stát

Zdarma a vyplacené zasílá největší český obchodní dům v Americe,

U. S. MAIL ORDER HOUSE

Marshall Boul. and 21st St.,

CHICAGO, ILL.